

Tiistai
20.12.2022

PAKKA-UUTISET

Julkaisu
2/2022

Ajankohtaisia asioita Pohjois-Karjalan Pakka-toiminnasta

EPT-vanhempainilta toi nuorten päihteiden käytön lähelle vanhempia Joensuussa ja Outokummussa

Ehkäisevän päihdetyön (EPT) vanhempainiltaa pilotoitiin marraskuun 2022 aikana Joensuun ja Outokummun kaupungeissa. Kyseessä on Pakka-toimintamalliin kuuluvan kuntalaisfoorumin muoto, jossa tavoitellaan erityisesti 4.–9. luokkalaisten vanhempia. Tavoitteena on säännöllisesti toistuva foorumi kodin ja koulun välille, joka mahdollistaa ajantasaisen tiedon jakamisen sekä keskustelun vanhempien kanssa.

Sekä Joensuussa että Outokummussa vastaanotto oli positiivinen ja tilaisuus nähtiin hyvänä keinona puuttua nuorten elämässä ilmeneviin päihdeilmiöihin. Myös vanhemmilta saatujen palautteiden perusteella tilaisuus oli onnistunut, ja asteikolla 1–5 vanhempainillat saivat kokonaisarvosanakseen 4.

Outokummussa vanhempainillan antina pidettiin erityisesti vanhempien tavoittamista, paikallisuutta ja vanhemmuuden tuen menetelmiä nuorten päihdeettömyyden tukemiseksi. Outokummussa kuultiin myös vanhemman ja nuoren kommenttipuheenvuorot illan teemasta. Puheenvuoroista pidettiin kovasti ja niiden nähtiin elävöittävän tilaisuutta.

Joensuussa tilaisuus järjestettiin kaikkien yläkoulujen yhteisenä etävanhempainiltana. Joensuun kaupungin EPT-yhdyshenkilö Hilikka Mäkinen näkee, että tilaisuus tukee kaupungin ehkäisevän päihdetyön kokonaisuutta kohdistamalla juuri nuorten päihteiden käyttöön, vanhemmuuden tukeen sekä paikallisen ja oikean tiedon jakamiseen.

Pilottien konkreettisia tuotoksia ovat EPT-vanhempainillan runko, viestintäsuunnitelman pohja sekä palautekysely, jotka ovat hyödynnettävissä maakunnallisesti vastaavan tilaisuuden järjestämiseen. Hankkeen aikana kunnille voidaan tarjota tukea vanhempainillan suunnittelussa.

Lisätietoja voi kysyä hankkeen työntekijöiltä:

- Mira Sivonen, mira.sivonen@pkkansanterveys.fi, p. 050 412 5770
- Tiina Vlasoff, tiina.vlasoff@pkkansanterveys.fi, p. 050 579 0604
- Hanna Kääriäinen, hanna.kaariainen@pksotu.fi, p. 044 715 2060

Ehkäisevä päihdetyö osana kuntien työhyvinvointia

Keski-Karjalan kunnat vievät ehkäisevän päihdetyön toimia henkilöstön kanssa vuosittain pidettäviin kehityskeskusteluihin. Kiteellä, Tohmajärvellä ja Rääkkylässä tehdään tutuksi oman kunnan päihdeohjelma kaikille kunnan palveluksessa oleville työntekijöille ja annetaan mahdollisuus vaikuttaa sen sisältöön. Lisäksi työntekijöillä on tilaisuus keskustella luottamuksellisesti esihenkilön kanssa huolta herättävästä päihteiden käytöstä ja rahapelaamisesta.

Puheeksiottoa ei käydä sote-ammattilaisen vaan esihenkilön roolissa. Tavoitteena on varhainen tunnistaminen ja tarvittaessa työterveyshuoltoon ohjaaminen. Kehityskeskustelussa tarjotaan myös materiaalia ja tietoa siitä, mistä työntekijä voi tarvittaessa hakea apua, jos oma, läheisen tai työkaverin tilanne huolestuttaa.

Ehkäisevän päihdetyön nostaminen kehityskeskusteluun koetaan Keski-Karjalassa välittämisenä ja hyvänä esihenkilötyöskentelynä. Kehityskeskustelussa halutaan viestiä kunnan toimenpiteistä päihteisiin liittyvissä asioissa ja arkipäiväistä päihteistä ja rahapelaamisesta puhumista.

Ehkäisevän päihdetyön kehityskeskustelumallia halutaan hankkeen toimesta viedä myös muihin pohjoiskarjalaisiin kuntiin. Hankkeella on mahdollisuus tukea ja vahvistaa kuntien esihenkilöiden osaamista ja valmiuksia puheeksiottamisen koulutuksella.

Vuosikello konkretisoi ehkäisevän päihdetyön tavoitteita kunnassa

Ehkäisevän päihdetyön tavoitteet ovat yleensä luonteeltaan sellaisia, että niihin pääseminen vaatii vuosia kestävästä pitkäjänteistä ja monialaista työskentelyä.

EPT-vuosikello on kätevä keino konkretisoida ja aikatauluttaa pitkántähtäimen tavoitteita käytännön toimenpiteiksi. Vuosikellon avulla voidaan purkaa suuria ja joskus hieman abstraktejakin tavoitteita yksittäisiksi, käytännönläheisiksi toimenpiteiksi. Vuosikello toimii myös työkaluna, jonka avulla ehkäisevä päihdetyö voidaan viedä tutuksi kunnan eri toimialoille ja samalla haastaa jokaista toimialaa pohtimaan omaa rooliaan yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Heinävedellä EPT-vuosikellon rakentaminen on käynnistynyt mallikkaasti. Kunnan EPT-yhdyshenkilö Markus Lindroos kertoo, että vuosikello on nähty jo pitkään hyödyllisenä työkaluna, ja nyt sitä on päästy konkreettisesti työstämään eri toimialojen kanssa.

Lindroos kertoo, että tällä hetkellä vuosikelloon on tehty kirjauksia sivistystoimen, nuorisotoimen ja oppilashuollon aloilla. Tavoitteena on, että vuosikelloon täydentyvät toimenpiteitä kaikilta kunnan toimialoilta.

Ehkäisevä päihdetyö on koko kunnan yhteinen tehtävä, ja monissa kunnissa onkin pohdittu vuosikellon hyödyntämistä työn konkretisoimisessa sekä näkyväksi tekemisessä.

Asukkaiden näkemyksiä ehkäisevään päihdetyöhön kerättiin kuntalaisfoorumeissa

Syksyn 2022 aikana osana ennalta ehkäisevää päihdetyötä ja Pakka-toimintamallia kunnissa toteutettiin kuntalaisfoorumeja. Kuntalaisfoorumeissa kerrottiin alueen päihdetilanteesta, Pakka-mallin mukaisesta ehkäisevästä päihdetyöstä ja ideoitiin ehkäisevän päihdetyön toteuttamista yhdessä asukkaiden, yhdistysten ja seurakuntien kanssa.

Tohmajärvellä, Lieksassa ja Liperissä ehkäisevän päihdetyön teemaa käsiteltiin osana kuntien yhdistys-illoja. Keskusteluissa nousi esille mm. tiedon lisäämisen tarve ja yksinäisyyden vaikutukset päihteiden käyttöön.

Tärkeänä pidettiin sitä, että ihmisille on mielekästä tekemistä ja matalan kynnyksen toimintaa sekä kohtaamispaikkoja. Yhdistystoiminnassa mm. ohjaajien esimerkillä nähtiin olevan tärkeä rooli ehkäisevässä päihdetyössä.

Ehkäisevän päihdetyön teemaa käsiteltiin syksyn aikana myös kuntien järjestöjen yhteistyöryhmissä, vanhus- ja vammaisneuvoissa sekä eläkeläisjärjestöjen yhteisissä kokoontumisissa.

Tulossa keväällä 2023

Kuntahenkilöstön EPT-koulutuksia	Järjestöjen ja seurakuntien EPT-koulutuksia	Pakka-kehittäjäverkosto kokoontuu
<ul style="list-style-type: none"> - Maahanmuuttajapalvelujen henkilöstö, pe 18.1.2023 klo 8.30–11 - Työllisyyspalvelut - Lukioiden ja ammattikoulujen henkilöstö - Kuntapäätäjien koulutus osa 1 - Nuorisopalvelut - Liikuntatoimi, vapaa-aikapalvelut ja tekninen toimi <p>Koulutukset järjestetään Teamsissä. Lisätietoja tulossa myöhemmin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Raha- ja digipelaaminen ti 7.2.2023 klo 14.30-15.30 - Ehkäisevän päihdetyön hoito- ja palveluketju -info, to 23.2.2023 klo 9–9.45 - Stigma to 16.3.2023 klo 14.30-15.45 - Kannabis ke 26.4.2023 klo 14.30-15.30 <p>Koulutukset järjestetään Teamsissä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ke 25.1.2023 klo 9.15-15.00 - ke 30.8.2023 klo 9.15-15.00 - ke 22.11.2023 klo 9.15-15.00 <p>Pakka-kehittäjäverkosto on THL:n ylläpitämä ja valtakunnallisesti toimiva Pakka-vastaavien foorumi, jossa toimintamallia kehitetään yhdessä. Verkosto tarjoaa vertaistukea toimintamallia toteuttaville ja käynnistävälle kunnille ja alueille.</p>

EHYT ry järjestää

Vaikuttava ehkäisevä päihdetyö etsivässä nuorisotyössä -koulutus, to 19.1.2023 klo 9–12 (Teams)

- Tästä koulutuksesta saat runsaasti vinkkejä erilaisiin ehkäisevän päihdetyön menetelmiin, jotka sopivat erityisesti yksilötyöhön, kun kohderyhmän ovat 15-28 -vuotiaat.
- Koulutus on kohdennettu uusille työntekijöille, mutta soveltuu myös pidempään työssä toimineille.
- **Ilmoittautumiset 17.1.2023 mennessä**
- [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#)

Ryhmäilmiö koulu- ja oppilaitosnuorisotyössä -koulutus, ti 24.1.2023 klo 13–15.30 (Teams)

- Koulutuksessa pohditaan ryhmäyttämisen hyötyjä koulu- ja oppilaitosympäristössä. Koulutus tarjoaa käytännöllisiä ja yksinkertaisia keinoja toimivien ryhmien rakentamiseen koulu- ja oppilaitosympäristöissä.
- **Ilmoittautumiset 20.1.2023 mennessä**
- [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#)

Ehkäisevän päihdetyön osaaja: Vaikuttavaa ehkäisevän päihdetyön viestintää, pe 27.1.2023 klo 9–10.45 (Teams)

- Maksuton koulutus on suunnattu kunnassa ja hyvinvointialueella ehkäisevän päihdetyön viestintää toteuttaville henkilöille ja ept-yhdyshenkilöille ja -koordinaattoreille, järjestöille sekä muille ehkäisevän päihdetyön viestintää toteuttaville toimijoille.
- **Ilmoittautumiset 25.1.2023 mennessä**
- [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#)

Vaikuttava ehkäisevä päihdetyö kunnallisessa nuorisotyössä -koulutus, 31.1.2023 klo 9–12 (Teams)

- Koulutus on ehkäisevän päihdetyön peruskoulutus kunnallista nuorisotyötä tekeville.
- Tästä koulutuksesta saat runsaasti vinkkejä erilaisiin ehkäisevän päihdetyön menetelmiin, jotka sopivat eri-ikäisten nuorten ryhmien kanssa työskentelyyn.
- **Ilmoittautumiset 27.1.2023 mennessä**
- [Lisätietoja ja ilmoittautuminen](#)